

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " 50
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niskih ulicah št. 2, L. 17.

Izhaja vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 234.

V Ljubljani, v petek 12. oktobra 1900.

Letnik XXVIII.

Mažarska ideja v Bosni.

Izjave hrvatskega naroda o celokupnosti vseh hrvatskih dežel silno vznemirajo naše sosedne prek Drave. Posebno se protivijo temu, da se uvrščuje tudi Bosna s Hercegovino med hrvatske dežele; zategadelj zahtevajo od sedanjega upravitelja teh dežel, da se upre kot Mažar z vso odločnostjo hrvatske ideji in bolj pospešuje razširjenje mažarske državne ideje v okupiranih zemljah.

Znano je, kako so Mažari še pred nedavnim ostro pisali proti Kallayu, češ da je največ on kriv, da se mažarski upliv ne širi dostatno v Bosni in Hercegovini, in da zanemaruje posebno muhamedance, ki bi se mogli najprej predobiti za mažarske ideje, saj so poznate muhamedanske deputacije iskale pomoči proti sedanjemu upravitelju pri Mažarih v Budimpešti. Ko je pa Kallay v poznatej brošuri razjasnil mažarskemu občinstvu, zakaj se muhamedanci tožijo, ter dokazal, da so njihove zahteve neopravdane, pa da sedanja bosenska vlada skrbi, da Mažari niso prikračeni pri nobenem podjetju v Bosni in Hercegovini, so se vznemirjeni duhovci deloma pomirili in začeli Kallaya celo hvaliti, da on ne zanemaruje mažarskega življa v okupiranih zemljah, marveč da namešča povsodi, kjer je le mogoče, same Mažare za činovnike, in da podpira le mažarske podjetnike in trgovce.

Toda zdaj jim pa še tudi to ni dosta, kajti vkljub temu povoljnemu položaju, ki ga uživajo Mažari v Bosni, vendar le ne napreduje med Bošnjaki mažarska ideja tako hitro, kakor oni žele. In vendar so Bošnjaki po dokazovanju teh mažarskih šovinistov vezani na Mažare po zgodovinskih zvezah in zajedniških borbah proti sovražnim sosedom.

A na vsem tem ni nič resnice, kakor sem že obširno razjasnil v »Slovenku«, marveč moremo trditi, da so bili ravno Mažari krivi, da je Bosna postala prerano turška pokrajina in da se ni mogla tako dolgo turškega jarma osvoboditi. A zdaj, ko je osvobodjena večidel s hrvatsko krvjo, si jo privajajo nikdar nenasitni Mažari ter izmišljajo

razna sredstva, kako bi si prilastili neomejeno gospodstvo v tej zemlji. Pišejo pa svedobno o raznih svojih naklepih po svojih časopisih, dočim se hrvatski plenijo, če se usodijo malo živahneje braniti pravo hrvatskega naroda na to deželo, kar se je pokazalo posebno prigodom poznate Stadlerjeve zdravice v Zagrebu.

Ti listi oponašajo Hrvatoma, da ima o Bosni razsojevati le vladar a ne oni, medtem pa pišejo take članke, ki bi na Hrvatskem mogli spravili urednika lahko v temnico. To je enakopravnost v naši državi, v kateri Slovan še do dandanes ni našel pravice, a ne kanijo mu jo priznati z lepa Mažari, Nemci in Lahi.

Le poglejte, kako Mažari posegajo za Bosno, za katero se še ni odločilo, čegava bode. Mažar si pripravlja pot s silo v te iztočne kraje ter zahteva od upravitelja Kallaya, da z vso odločnostjo širi tukaj naproti hrvatske ideji mažarsko. Treba pa je v tem pogledu začeti že pri prvi odgoji. V bosenske šole naj se uvede mažarski jezik in mladež naj se odgaja v mažarskem duhu že doma, a štipendisti naj se pošiljajo od zdaj le v Pešto in nič več v Zagreb ali na Dunaj.

Po tem receptu bi hoteli Mažari, da se širi mažarska ideja po Bosni. Oni mislijo, da se da tukaj vtepati v glavo mažarsčina, kakor na Slovaškem, kjer se to godi seveda s kruto silo. Bosna je čisto slovanska zemlja, pa ni mogoče, da bode učni jezik drugi nego hrvatski, a če se v bosenskih srednjih šolah uči poleg hrvatskega še nemški jezik, je to čisto dostatno. Saj menda vendar ni Slovan v Bosni in sploh na Avstro-Ogerskem na razpolaganje Nemcem, Mažarom in Lahom, da ga mučijo z učenjem njihovih jezikov.

Sicer pa se bodo Mažari s svojo zahtevo med Bošnjaki slabo priporočili, ker ta čili in zdrav narod zna dobro razsojevati, kaj mu more biti v korist in kaj ne. Bošnjak dobro ve, da more s hrvatskim jezikom po celem Balkanu do Carigrada, a z mažarskim nikamor razven na Ogerskem, a potemtakem ni verjetno, da bi se hotel učiti dragovoljno mažarsčine, marveč bode sma-

tral ta jezik za vsiljen, a kar se stori prisiljeno, to ni priljubljeno. S silo Mažari morejo za nekaj časa širiti svojo idejo po sosednjih deželah, a ko mine sila, bode zgnila tudi ta ideja, in sicer tem prej, ker Mažari niso tako jak kulturni živelj, da bi mogli Slované nadvladati. a vrhu tega so se s svojo krutostjo pri njih že zdavnej zamerili. Sicer pa iztok ne more biti nikdar mažarski, pač pa hrvatski, kajti le s pomočjo Hrvatov more Avstro-Ogerska tukaj napredovati. V Bosni tedaj ni nevarna hrvatska ideja, pač pa je nevarno, proti njej širiti mažarsko, ker nima tukaj nobene podlage ter bi mogla prebivalstvo odvrniti od same monarhije.

Ureditev žitne trgovine.

(Dalje.)

Da se razvoj poljedelstva bolj razvidi, treba je pogledati nekoliko nazaj.

Ruska je nažela na leto: 1810 155 milj. četvrt žita = 325 milj. hl.; 1830 180 milj.; 1840 208 milj.; 1860 220 milj.

V Evropi in Aziji so naželi Rusi

	1. 1893	1. 1899
pšenice	112 milj. kv.	123 milj. kv.
rži	198 "	231 "
ječmena	58 "	49 "
ovsa	111 "	144 "
ajde	9 "	12 "

Ob enem se je od 1. 1880 do 1897 prebivalstvo evropske Ruske od 85 milijonov pomnožilo na 103 milj., 1. 1880 je prišlo na enega človeka 411 kil žita, 1. 1897 436 kil.

V Evropi sploh se je pridelalo na enega človeka:

V zapadni Evropi

	1885	1895
pšenice	103 kil	96 kil
rži	57 "	56 "
ječmena	43 "	39 "
ovsa	71 "	73 "

V vzhodni Evropi

	1885	1895
pšenice	102 kil	110 kil
rži	153 "	145 "
ječmena	45 "	49 "
ovsa	82 "	79 "

7. Združene države ameriške.

Nikdar še svet ni videl gospod. razvoja, ki bi bil enak ali vsaj podoben razvoju Amerike v tekočem stoletju.

Še 1. 1848 so imele združene države le 8 milj. acres okdelanega polja, na katerem se je naželo 90 milj. bushel žita.

Že 1. 1859 je bilo 14.5 milj. acres obdelane zemlje, 1. 1871 20 milj., ki so dali 230 milj. bushel žita. L. 1876 se je razširilo poljedelstvo na 27 od 19 pri pšenici, na 49 od 34 pri turšici, na 13 od 8 pri ovsu, in 1. 1898 bilo je obsejanega polja s pšenico 44 milj. acres, z ržo 1.6 milj. acres, z ječmenom 2.5 milj. acres, z ovsom 25 milj. acres, s turšico 77 milj. acres.

Kar se je tolikokrat reklo in pisalo, da je ameriško zemljišče izvenredno rodovitno, menda ni resnično.

Pridelalo se je namreč na hektaru polja 1. 1896.

	pšenice	rži	ječmena
v zapadni Evropi	11.9 q	11.8 q	13 q
v Ruski	8 "	7.3 "	7.7 "
v Združ. državah	8.3 "	8.3 "	12.6 "

Tedaj je polje v Evropi veliko rodovitejše, kot v Ameriki, ali bolje rečeno, polje se v Evropi skrbneje obdelava, kot v Ameriki, kjer imajo veliko zemljišča, ki se da le ekstenzivno, ne pa intenzivno izkoriščati.

Žetev ameriških združenih držav se je od 60. leta sem potrojila. Če rečemo, da je žetev 1. 1862 = 100, nam kažejo rast sledeče številke:

	pšenice	rži	ječmena	ovsa	turšice
1862	100	100	100	100	100
1871	130	76	215	151	186
1881	215	104	310	246	224
1891	344	159	700	436	386
1897	298	137	537	412	357
1898	380	127	452	430	361

V teh številkah je pa tudi razvidno, kako nestanovitne so številke. L. 1881 se je n. pr. 31 milj. kvintalov pšenice manj naželo kot 1. 1880, 1. 1883 22 milj. manj kot 1882, 1. 1885 42 milj. manj kot 1884, leta 1888 11 milj. manj kot 1887, 1. 1892 26 milj. manj kot 1891 in 1893 32 milj. manj kot 1. 1892. Tako menjevanje ima na evropski trg največji vpliv, vsaj vsa avstro-oger-

LISTEK.

Sremske drobtine.

Piše D. C.

Pri mrliču.

»Ej, babo, jesi li čula, da je Mata umro?«
»Jesam. Sirotinja deca!«

* * *

Umrli je torej Mata. Bil je priden, neimovit in bolehen mož. Hotel je opomoči sebi in svojim ter šel v Ameriko po služku. Ostal je tam nekaj mesecev, razbolel se je nevarno in bolan se je pripeljal zopet domov. Žalost in bol sta mu zatisnili po treh dolgih mesecih oči. Bilo je plakanja in vpitja po dobrem možu in skrbnem očetu, da se je vsakemu tuju krčilo srce. Toda pomoči ni bilo nobene več.

Po noči je bdela precejšnja družba pri mrliču. Moški so posedli v stransko sobo okoli mize, da praznijo polne kozarce. Tam v kotu je bil poln sodček vina.

Okoli mrtvaškega odra na stolih in divanu so sedele ženice.

Oder je bil čudovito dolg in nenavadno ozek. Mrlič je bil pokrit s trdim belim pr-

tom prav tja čez glavo. Ob glavi sta goreli dve visoki sveči, gori nad glavo pa je pojemala »sveta« voščenska, katero je nosil pokojnik že trikrat o Svečnici v cerkev. Pri nogah je stal kozarec s »sveto vodic« in zeleno vejico, s katero so škropili prišleci sebe in mrliča. Razven dveh svetih podob in debele pobožne knjige so vse pospravili iz sobe.

Ženice so šepetale in kramljale in pripovedovale; govorile so o raznih skrivnostnih, strašnih dogodkih, o smrti in mrličih, o trpečih dušah, o »vešticah« in strahovih. Devojke so se sprva čudile, potem se pa tesneje zavijale v črne marame in se stiskale k starejšim ženam, ki niso bile tako plašljive. Tej in oni je uhajal nehote pogled na oder, kakor v bojzani, da se zdaj pa zdaj dvigne mrlič s svojega ležišča.

Samo strina Sata se ni bala ničesar. Pristopila je k vzglavju in odgrnila polagoma prt, ki se je nekako tajnostno bleščal v medli svetlobi. Plašno je odstopila.

»Strina, kaj pa je?«

»Nič. Dajte mi krajcar, če ga imate.«

»Tukaj je, a kaj hočete z njim?«

Vzela je krajcar in ga potisnila mrliču na levo oko.

»Z levim očesom gleda.«

Meniali so se pomenljivi pogledi, strina Sata pa je zagrnila s tresočo roko beli prt.

»Strina, kaj menite, kaj bi to pomenilo?« zašepeče Maldinka, mlada, suhotna ženica in se sklone k nji.

»Molčite, da Božina ne čuje! — — — Ali ne veste, da bode v kratkem nekdo v hiši umrl?«

Njene sosedice se prestrašijo ter se pomilovalno ozirajo na Božino, hčerko pokojnega Mate. K sreči je vstala in šla iz sobe.

»Da, jeden bode umrl, in sicer v kratkem. Umrli pa bode tisti, katerega je rajni Mata — Bože oprosti — najrajši imel.« Umolknila je.

»Kaj pravite, kdo mu je bil najljubši? Jaz mislim — Božina...«

Tisti hip se je vrnila, bleda in objokana, v dolgi črni obleki.

»Bog ve, kje je sedaj naš tata!«

»Ej, kje če biti, v nebesih!«

»Zdaj še ne,« zavrne Maldinka tetka Lina, visoka, prijazna in precej mlada žena, z majhnim noskom in ostro brado. »Kaj mislite, da gre duša tako hitro naprej! Še dobro se spominjam, da sem brala v neki stari, jako stari knjigi, kako duša potuje,

predno se vpokoji. Tri dni hodi okrog hiše in posluša, kaj se o nji govori. Potem pride v grozno temnico; duša se pobija ob ostrih čerih in pečinah, tla so posuta s črepinjami, trnjem in ostrim kamenjem; od vseh strani sikajo velikanske kače in strašni zmaji; divji glasovi vdarjajo na dušo, pošasti se vijejo okoli nje in iz te grozne teme se zasveti le včasih krvav plamen iz pošastnega žrela zmajevnega. V tej temnici ostane duša tako dolgo, da začuti v sebi kes nad svojimi grehi. Na to pride vsa ranjena in okrvavljena v drugi prostor, kjer je še vse polno gnjusne golazni in divjih zverij, a vendar se že nekoliko svetlika. Po velikem naporu pride do tretjega oddelka; tam vlada popoln, blažen mir; od vzhoda sem pihlja lahen veter in prijetni polumrak naznanja bližajočo se zarjo. Duša se kesa še vedno in spozna svojo grešnost, a polagoma se čisti in tudi vanjo se vseljuje srečni pokoj. Pot jo privede v prekrasni gaj. Na obzorju se je prikazalo solnce, na zelenem drevju se bleste biserji in kristali ter odbijajo v čudokrasnem svitu zlate solnčne žarke; prijetno ptičje petje se razlega po drevju in grmovju, pisano cvetje razširja svojo duhtečo vonjavo po ozračju. V dušo se je vselilo nebeško

ska država ne nažanje 60 milj. kvintalov pšenice.

Enako kot v Združenih državah razvilo se je pridelovanje žita v Kanadi, Argentini in Urugvay-u itd.

Veliko žita pridelava tudi Indija. Velikanske planjave so obsejane s pšenico, in sicer planjave, kojih do sedaj zmeriti še ni bilo mogoče. A na polja se mora v Indiji umetno voditi voda, in v kljub temu je žetev zelo odvisna od dežja! Če ta izostane, nastane lakota, da umira na tisoče ljudi lakote, kakor se je godilo letos.

8. Posledice.

Najbolj se bo pridelavanje žita v bodočnosti razvilo v Združenih državah in v Argentini.

Združene države imajo še 230 mil. ha proste, neobdelane zemlje, obdelane je pa še le 249 mil. ha.

A boljša zemlja je vsa že obsejana in neobdelanega sveta je na mil. hektarov puščave.

Tudi prebivalstvo se v Združenih državah tako množi, da bo v 30 letih gotovo dvakrat toliko ljudi, kot jih je danes. Zato bo pa treba obdelavati 60% več zemlje, kot zdaj. Še prosti svet pa ni tako rodovit, kakor do zdaj obdelane ravnine, in vsled tega se bo v Ameriki brez dvojbe pridelavanje žita podražilo — in žitne cene bodo rastle.

V Argentini je za poljedelstvo pripravnega zemljišča 96 mil. ha. Teh planjav se obdeluje še le 6 mil. ha, torej se poljedelstvo še lahko velikansko razvije, če bo dežela dobila dosti delavnih moči in denarja, da si zida železnice in ceste. Vsekako ima Argentina več bodočnosti, kakor Združene države in zato si prizadevajo v Washingtonu spraviti na noge vseameriško zvezo, da bodo lažje delali cene.

Brzjavke II. slov. kat. shodu v Ljubljani.

(Dalje.)

Lipik. Zadržan udeležiti se shoda pozdravljam ga tem potom z iskreno željo, da bi imel obilo vspeha za duševni in gmotni blagor ubogega slovenskega naroda: »In necesarii unitas, in dubia libertas, in omnibus charitas!« — Dr. Vinko Gregorič.

Litija. Občina Šmartno pri Litiji želi kat. shodu božji blagoslov in sad tisočeri. Živeli zborovalci! — Breznikar, župan.

Litija. Zveza županov litijskega okraja najsrčneje pozdravlja kat. shod in se klanja njega sklepom. Vse za vero, dom, cesarja! — Breznikar, zvezin načelnik.

Ljubno na Štajerskem. Pozdravljamo kat. shod z željo, da bi obrodil obilo dobrega sadu. — Županstvo.

Ljubno. Kat. shod razvijaj, oživljaj in ohrani velike ideje škofa Slomškega v slavo domovine, slavo božjo in obran roda slovenskega! — Solčavan.

blaženstvo; mirna in vesela potuje dalje. Od daleč ugleda nepregledno trumo malih otrok, zavutih v srebrno bele tančice; iz čistih njihovih grl se dvigajo čarobni slavonspevi v slavo božjo. Neštete trume nedolžne dece sprejmo došlo dušo med-se in jo vodijo dalje. Z daleka prihajajo že nove trume blaženih nebeščanov; devojke in mladeniči, vsi orešeni s palmovimi vejami so prišli naproti novi izvoljenki, da jo sprejmo v svoj krog. Med čudovito krasnim petjem dospe slednjič duša do konca svojega potovanja. Med nešteti trumami angeljev in svetih božjih kraljuje v vsem sijaju in blišču sveta Trojica, ki sprejme očiščeno dušo med svoje izvoljence.

Tetka Lina je bila izredno zadovoljna, da je vzbudila s svojim pripovedovanjem tako zanimanje. Vsi so zrl vanjo z odprtimi očmi, marsikatera ženica je pozabila celo usta zapreti.

»In ti si res to brala?« jo vpraša po daljšem molku čika Gliša, ki se je med tem priplazil v sobo.

»No, če vam rečem!« ga zavrne nekoliko prevzetno.

»Potem mora pa že biti resnica.«

Začulo se je gromko vpitje iz sosednje sobe. Možje so trkali s kozarci ter si tako šumno nazdravljali, da bi se prebudil tudi Mata, da ni bil mrtev. (Konec prih.)

Ljubno. Vse za Boga, cesarja in domovino slovensko. — Občina Solčava, Žagar.

Ljubno. Vedi svet, da se Slovenci ne bojimo boriti za domovino čast! Ali složimo se in lipi se klanjal bo hrast! — Schmid, solčavski župnik, Lekše, lučki župnik, Kostanjevec, kaplan.

Ljubno. Kakor naše gore trdne, stojmo trdno za naše geslo: Vse za vero, dom, cesarja! — Občina Luče.

Logatec Gorenji. Slava zavednemu katoliškemu narodu, zbranemu na katoliškem shodu, da se čim bolj vneme in ojači za častno delo v verskem in narodnem oziru. Rod priprost, a jednat! — V. Remškar.

Ludbreg. Blagoslovio Gospodin rad i složio svu braću u radu za vjeru i narodnost, da budu jedno srce i jedna duša! — Župnik Strahinščak.

Lukovica. Bog blagoslovi delo katoliškega shoda! — Občina Blagovica.

Lukovica. Obilnega vspeha želi shodu in kliče: Slava zborovalcem! Duhovščina nadžupnije Moravče: Bizjan, Pleško, Koren, Cegnar, Koprivec, Vidregar.

Lukovica. Božjega blagoslova prosi in slava kliče vsem zborovalcem duhovščina dekanata Moravče. — Bizjan, dekan.

Lvov. Srčni pozdrav zbranim! — Barwinski.

Marija Enzersdorf pri Dunaju. Od srca želim, da ta shod mnogo pripomore, da se skoro zedinijo vsi Slovenci pod starim, edino pravim geslom: Vse za vero, domovino, cesarja. Le tako se reši zatirano Slovenstvo. — Pukl, izdajatelj lista »Der Süden«.

Maribor. Pozdravljeni! Jezus in Marija bodi Vaša tovariša! — Slovenci v Studencih pri Mariboru.

Maribor. Le živa vera varuje obmejne Slovence potujčenja. Kdor vero zavrže, zataji tudi svoj narod. Slava vsem, ki vtrajajo slovenski narod v krščanskem prepričanju. — Slovensko politično in gospodarsko društvo v Jarenini.

Maribor. Ogromni vspeh želi z Vami se boreči učenec — Žolgar.

Maribor. Bog blagoslovi delo drugega slovenskega katoliškega shoda, posebno še v prid Slovincem ob meji! — Ignacij Zupančič, Jareninski župan.

Maribor. Le na krščanski podlagi je mogoč pravi gospodarski napredek našega naroda. Slava prirediteljem katoliškega shoda! — Kmetijska zadruga v Jarenini.

Maribor. Po vplivu drugega slovenskega katoliškega shoda naj se po vsej Sloveniji razširja prava krščanska in narodna zavest in omika! — Kmečko bralno društvo v Jarenini.

Metlika. Bog živi krščansko misleče može! — Kmetijsko društvo v Metliki. — Franjo Kočever, Dragotin Fortuna, Matija Vraničar.

Metlika. Zadržan, osebno se udeležiti shoda, Vam kličem: Bog blagoslovi Vaš trud! — Janez Dragovan, župan občine Lokvica pri Metliki. (Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. oktobra.

Volitve volilnih mož, ki se morajo vršiti za splošno in kmečko skupino v vseh avstrijskih kronovinah razun na Kranjskem in Nižje-Avstrijskem, se prično že z jutrišnjim dnevom in sicer na Gorenje-Avstrijskem. Na Moravskem se vrše prvotne volitve dne 17. in 18. t. m., na Češkem pa baje šele 26. in 27. novembra. Volitve volilnih mož se vrše na Češkem, Solnograškem, Tirolskem in v Šleziji pismeno, v ostalih kronovinah ustno, kakor je bilo to pri nas do najnovejšega časa. V smislu ustavnih določb so, kakor znano, določene neposredne volitve za vse kronovine naše monarhije, toda pri preosnovi volivnega reda v letu 1896 so se te volitve spravile v zvezo z volitvami v deželni zbor, ki lahko določi direktne volitve za oba zastopa, kar se je že faktično zgodilo pri nas in na Nižje-Avstrijskem.

Češki deželni zbor in nemški liberalci. Včeraj smo omenili, da je češki deželni odbor z vsemi proti glasovoma dveh nemških članov pooblastil dež. maršala, naj izposluje pri vladi, da skliče deželni zbor še tekom letošnjega leta, ker še ni rešen tekoči proračun. Mislijo se je tudi stri-

njal dež. maršal in se strinja gotovo vsak, ki želi, da vsaj v dež. zborih popolno ne počiva vse nujno delo. Toda nemško-liberalne kroge na Češkem in drugod je grozno zbudila ta novica in v svojih glasilih odločno zahtevajo od vlade, naj se ugodi želji Čehov, češ: brez drž. zbora — noben deželni zbor. To velja pa seveda le za češki dež. zbor, ker njih frazi, da vlada ne sme zapostavljati države za deželami, nihče ne pripisuje kake resnosti. Ko bi namreč šlo za kak drug, recimo moravski ali štajerski zastop, bi klika ničesar ne vedela o kakem zastopavljanju. Čški krogi upajo, da se vlada ne bo ozirala na glas »državo ohranjujočih« mož.

Predsednikom dalmatinskega deželnega zbora je z odlokom z dne 7. oktobra imenovan dr. Vinko Ivčević, zastop. mesta Spljet v deželnem zboru. S tem je popolneno mesto vsled smrti poslance dr. Bulata, ki je tudi zastopal spljetski mandat. Tudi novi deželni glavar dalmatinski je somišljenik hrvatske narodne stranke.

Kristijanom na Kitajskem se je v minuli dobi vrlo slabo godilo. Iz obširnih poročil, ki jih je podal pater Giordano gvar. djanu samostana v Tridentu in jih je ta doposlal sveti stolici v Rim, posnamemo sledeče podrobnosti. Misijonska postaja v Upatse, ki je raztezala svoje delovanje po deželi, ki je toliko kot vsa južna Tirolska, je popolno razdejana. Cerkev, misijonska hiša, sirotišnice in blizu 200 zasebnih hiš, v katerih so bivali kristijani, so Kitajci porušili in pomorili več oseb. Nad 200 krščanskih rodbin je brez strehe. Pater Giordano in njegov tovariš sta se mogla rešiti le z begom v Hankau. V Mandžuriji so umorili vstaši škofa, pet misijonarjev in dve sestri, v Šansiju je našlo grozovito smrt 50 misijonarjev, jeden škof in mnogo lajkov. V pokrajini so mučili do smrti dva misijonarja in 500 vernikov, v pekinškem okraju pa nad 600 kristijanov. Vi kariat v Hunanu je porušen, škof Zantosati je umrl mučeniške smrti po triurnem, groznem trpinčenju. Dva misijonarja sta bila umorjena istodobno. Koliko pa je še krščanskih mučnikov, katerih Giordano niti ne omenja, ker ni došlo še nikakih poročil. Poročilo pater Giordano sklepa z nujno prošnjo za pomoč kitajskim kristijanom.

Obletnica pričetka angleško-burske vojske. Včeraj popoldne ob 5. uri je minulo ravno leto dnij, ko je potekel ultimat, s katerim je pozvala transvalska vlada Angleže, naj umaknejo svoje čete od transvalske meje. To zahtevo so pa v Londonu še isti dan odklonili in isti dan se je pričela nesrečna vojska, ki še danes ni končana, ki je sicer oropala Bure njih rodne zemlje in svobode, a provzročila Angležem izgube, da jih bodo pomnili, dokler bo živel angleški rod. Nad 40.000 ubitih ali vsled dobljenih ran in boleznih nesposobnih imajo po preteku leta Angleži, torej več, kakor je v pričetku štela sploh vsa burska armada. Samo konj so izgubili Angleži po lastnih izjavah nad 90.000 glav. Kaj pa še le denarne žrtve! Že do konca avgusta so znašali stroški za armado okroglih 1700 milijonov kron, ali za vsakega Bura, kolikor jih je bilo na bojnem polju, 48.000 kron. In kaki so uspehi? V primeri z ogromnimi žrtvami prav minimalni. Angleška vlada si je res pripravila dokaj ugoden položaj za volitve, lord Roberts je imenom vrhovnim poveljnikom angleške armade in včeraj je izšel odlok, naj se odslove, seveda polagoma, pod orožje pozvane milice, toda dejstvo ostane v kljub temu neovržno, da maršal Roberts danes še ne more iz Južne Afrike, da niti ne more misliti na odhod. Aneksija Transvala in Oranje države je sicer oficijelno končala vojsko, toda to se je zgodilo le bolj v teoriji. Resnica je namreč in tega tudi Roberts ne taji, da je v severnem delu Transvala kakor Oggerska velik kos zemlje, na katerega še niso stopili Angleži, niti ga osvojili. V središču tega dela, ki Angležem ni prav lahko pristopen, v Pietersburgu, je član bivšega volksraada Vorster ustanovil že novo republiko, poleg tega so pa na jugu še dobro organizovane čete generalov Delarey, Erasmus in neumornega Deweta. Posebno poslednji provzroča Angležem velikanske preglavice. Opetovano ga je že zasledovala cela Robertsova, za tek sposobna armada, a vselej se jim je srečno izmuznil

in se jim zopet prikazal za hrbtom. »Mala vojska« bo trajala še lepo vrsto mesecev, akoravno je baje že 16.000 Burov izročilo orožje in so Buri sami uvideli, da končno ne zmagajo. Pravega konca angleško-burske vojske torej danes pač nihče ne more napovedati in Angleži bodo morali še dolgo vzdržavati 100 000 mož na transvalskih tleh.

Dopisi.

Iz Velesovéga, 8. okt. Dne 4. oktobra je praznovala šolska mladina 70letnico presvetlega cesarja. Ob 8. uri zjutraj je bila sveta maša, med katero so peli šol. otroci. Po sv. maši so šli vsi otroci v šolo, kjer jim je razložil domači g. učitelj pomen dneva. Na to so zapeli cesarsko pesem. Ker je bil deževen dan, se ni mogel napraviti izlet na prosto, kakor se je nameravalo, temveč so šli vsi otroci na pod bližnje gostilne. Tu so bili obilno postreženi z jedili in pijačo. Otroci so deklamovali in peli. Veselje je bilo splošno. Ob 11. uri so se razšli vsak na svoj dom. Gotovo si je ohranil vsak spomin na ta dan v srcu. — Da se je moglo otrokom postreči, zahvaliti se je g. župniku Blažu Petriču, g. kaplanu E. Kosobodu in g. županu M. Barletu, kateri so darovali nekaj kron v ta namen. Bog jim povrni! Posebno gre hvala g. kaplanu Kosobodu, kateri je mnogo pripomogel k slavnosti. Tako se vzbuja že v mladih srcih ljubezen do vere, domovine in cesarja.

Iz Postojine. Bilo je v soboto popoldne na praznik sv. Mihaela 29. kimavca, ko je veselo pritrkavanje iz zvonika Postojncem oznanjalo, da so prišli preč. oo. misijonarji. Mnogi so sicer zmajevali z glavami, češ, čemu treba k nam misijonarjev! Toda od dne do dne se je cerkev vedno bolj polnila vernih poslušavcev; pri izpovednicah so se zbirali ljudje od ranega jutra do poznega večera; ondi so našli notranjega miru in sladke zadovoljnosti. Obhajanih je bilo okrog 2000 vernikov.

Z veliko vztrajnostjo so obiskovali krasne pridige ljudje vseh slojev; le žalibog, da so mnogi izmed razumnikov zamudili in zamenjali milostipolni čas sv. misijona!

Zares lepi so bili dnevi sv. misijona! Nepozabna nam ostane v spominu pretresljiva sklepna slovesnost in posebno veličastna procesija s sv. misijonskim križem na rožnivenško nedeljo popoldne, ki se je vršila po vsem glavnem trgu. Navzočega je bilo tudi mnogo ljudstva iz sosednih župnij.

Posebno hvalo smo dolžni pred vsem vč. gospodu dekanu Prancišku Gorniku, ki nam je poskrbel sv. misijon. Nadalje seveda moramo zahvaliti preč. oo. misijonarje iz reda sv. Františka: P. Kasijana, P. Matevža in P. Engelberta, ki so s svojimi gorečimi in prepričevalnimi govori globoko genili in vzpodbudili naše farane za življenje po resnicah sv. katoliške vere. Presrečna hvala tudi sosednim gospodom iz dekanije, ki so rade in blage volje prihiteli pomagat v izpovednicah in so s svojo navzočnostjo pri sklepni procesiji povzdignili redko slovesnost.

Bog daj svojega blagoslova, da bi sveti misijon obrodil obilnega sadu, posebno, da bi vsi ostali trdni v dobrih sklepkih, ki smo jih storili v času sv. misijona!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. oktobra.

Zahvala. Prevzvišeni gosp. knezoškof ljubljanski dr. A. B. Jeglič je blagovolil slov. kat. akad. društvu Danici podariti 200 K, za kateri velikodušni dar se najspoštlivejše zahvaljuje odbor »Danice«.

»Narodovci« v zagati. Pri nedeljskem komersu je dr. Triller tako vsiljivo, kakor kaka branjevka, ponujal Tržačanom simpatije narodno-napredne stranke ter je ves čas povdarjal stranko, ki je priredila Tržačanom »sprejem«, in je povdarjal, da je boj narodno-napredne stranke zdravo dete, ker, da citujemo »Narod«: »nam se gre za emancipacijo od Dunaja in od Rima, ki nas vežeta v svobodnem narodnem razvoju ter nam delata na vseh poljih prosvete in politike največje ovire.« Smisel dr. Trillerjevega govora nam jasno povedo njegove besede. »Narod« bi rad sedaj stvar zavl, da je dr. Triller govoril v svojem lastnem imenu. O tem govori seve stilizacija

dr. Trillerjevega govora drugače! »Narod« čuti, da se je storila pri komersu v Narodnem domu neumnost, in hoče sedaj vse obesiti na vrat dr. Trillerju. V Narodnem domu dr. Trillerja ni nihče zavrnil, ampak se je ploskalo njegovi napitnici!

Slovensko gledališče. Sinoči so ponavljali igro »Sedem gavrancov«. G. Housa je smatral za potrebno, da se je puščavnik Kvasimir celo valjal po tleh. Le tako naprej! Dijaštvo na parterju je imelo svoj »gaudium«. Mnogo rodbin je pripeljalo otroke k predstavi. Intendanca je menda prepričana, da je s predstavo »inteligentnost« mej ljubljanskim občinstvom silno razširila.

Slovensko gledališče. Jutri, v soboto 13. t. m. nastopi g. Ign. Borštnik iz Zagreba kot gost v naslovni ulogi izvirne Cankarjeve igre »Jakob Ruda«. V ulogi Broža nastopi prvičkrat kot novoangaževani član drame g. Ivan Kovačič, igravec iz Zagreba. — V torek, 16. t. m. poje se prvičkrat v sezoni Maillartova opera »Puščavnikov zvonček«.

Po obisku umetniške razstave. Iz Trsta se nam piše: Nisem bil med srečnimi, ki so se udeležili izleta Tržačanov v belo Ljubljano. Sprva sem se jezil, da mi je bila »usoda« tako nemila, sedaj pa, ko sem prečital razna poročila o vsem, kaj se je o tej priliki v Ljubljani godilo, mi ni prav nič več žal, da nisem bil zraven. Istotako misli menda sedaj tudi že mnogo izletnikov samih, ki z menoj uvidevajo bolj in bolj, da vse tiste prsrčne ovacije tržaškim Slovence niso bile tako odkritosrčne, kakor se je naivnim ljudem na prvi pogled zdelo, nego da je bilo vse skupaj le o nerodni priložnosti uprizorjena politična demonstracija. In služiti objekt poskušnje o strankarskih komedijah, to vendar ni posebno prijetno čustvo! Da je bilo vse res le komedija in nič drugega, dokazal je pač jasno dovolj »Slovenski Narod«, ki je, kolikor je le mogel, hotel izkoristiti zadnje ljubljanske dogodke ter je v to svrhu šel tako daleč, da je falzificiral govor dr. Rybafa. Ali je s tem koristil stvari svoje stranke ter si približal nekoliko tržaške voditelje, katere vabi časih z grožnjami, časih z ljubeznjivostmi, največkrat pa s psovki v svoj tabbor — to vprašanje naj si reši »Slov. Nar.« sam. — Še en dokaz, da je bilo vse le komedija, bi vam lahko navedel. Pred menoj leži pismo, poslano nekemu mojemu znanu pred izletom iz Ljubljane. »Pridi,« ga kliče prijatelj. »Videl boš, kako demonstracijo vam priredimo v zahvalo, da niste prišli na drugi katoliški shod. Pokažemo klerikalcem, kako znamo mi sprejemati in kako bi lahko sprejeli njihove goste, če bi hoteli.« . . . Tržačani so obiskali umetniško razstavo z najboljšo voljo, da občudujejo napredek naroda na nepolitičnem polju; liberalcem pa se je to zdelo ugodna prilika, da demonstrirajo. To spoznanje mora izletnikom zagreniti spomin na nepozabne ljubljanske dneve. Tržaški voditelji pa so spoznali, da s takimi ljudmi, kakor so ljubljanski liberalci, ni mogoče korakati ramo ob ramo proti — »skupnim« ciljem.

Istrski deželni zbor razpuščen?

Iz Trsta se nam piše: Izvedeli smo iz verodostojnega vira, da vlada razpusti istrski dež. zbor ter da se bodo vršile nove volitve aprila meseca 1901. Kaj je napotilo vlado k temu koraku baš sedaj, ko se, kolikor nam je znano, ni dogodilo v italijanskem taboru nič takega, da bi bila vlada primorana poseči vmes, to nam je na prvi pogled nerazumljivo. Saj bi itak doba istrskim deželnozborskim mandatom potekla že prihodnje jeseni! Zakaj ni vlada tega storila pred otvoritvijo zadnjega zasedanja imenovanega dež. zbora, ko se je zopet enkrat tako jasno pokazalo, da Italijani ne privoščijo Slovanom, ki tvorijo večino v deželi, prav nobene pravice? Ali hoče s tem vlada kaptivirati naše poslance v drž. zboru? Stvar izgleda namreč tako, kakor da bi ta naredba bila koncesija Slovanom v prilogo.

Priprave vlade za državnozborske volitve Italijanom v prilog. Iz Trsta se nam piše: Po volilnem zakonu (§ 28, al. I.) sme politična oblast v mestnih občinah, ki imajo nad 1000 prebivalcev, ustanoviti v svrhu volitev volilnih mož več sekcij. To določbo zakona pridno izrablja tržaško namestništvo. Razdelilo je občino

Pazin v 6, Labin v 5 in Plomin v 3 sekcije, ki so pa vse ustvarjene tako, da so prišli Italijani lepo skupaj, kjer je bilo nevarno za nje, a na drugi strani pa lahko uplivajo na hrvatske volilce, kjer se jim ni ničesa bati ali kjer nimajo nobenega upanja da bi zmagali. Tako so mestu Pazinu priklopili v eno sekcijo oddaljeni Pičani, kajti v Pičanu je nekoliko Italijanov, da lažje majorizirajo Hrvate v mestu Pazinu. K okolici Pazinski so dejali celo dve drugi davčni občini — iz istega vzroka. Podobno je v Labinu in Plominu. — Politično društvo »Ed.« je vložilo proti tej razdelitvi utok na ministarstvo.

Osebnosti. Okrajni komisar Viljem vitez Rechbach v Krškem je imenovan okr. nadkomisarjem, dež. vladni konceptni praktikant Angelo vitez Zois pl. Edelstein je prideljen okr. glavarstvu v Radoljici. — Avskultant g. Ivan Bremec je imenovan sodnim pristavom v Logatcu, gospod Jožef Prevec sodnim pristavom v Logatcu dr. Cvetko sod. pristavom v Metliki. — Vojaški kapelan č. g. Jakob Marzidovšek je prestavljen iz Mostara v Maribor. — Poštni nadoficijal gosp. Janez Vidmar je imenovan poštним kontrolorjem v Ljubljani. — Provizorično so nastavljeni gg. absolvirani učiteljski kandidati: Fr. Petrič v Leskovec, Iv. Pavločič v Vel. Fari pri Krškem, Ivan Magri v Svibno.

Ne v Gradec! Gradec je prenapolnjen z delavskimi močmi, zato je zaslužek dandanes primeroma slabši, nego je bil še pred nedavnim časom. Zelo težko je dobiti delo ali službo. Vendar prihaja še vedno polno ljudi iz naših krajev v Gradec, meneč, da bodo v Gradcu lažje shajali in živeli nego doma. Kako žive v Gradcu naši ljudje, zadostaj naslednji vzgled! V J. Krepeschovi tovarni za užigalice je kakih 300 delavskih moči, večinoma ženskega spola. Delavke so same Slovenke, ker domačinke Nemke nočejo delati za tako sramotno nizko plačo. Tudi Slovenke ne bi hotele v Gradec, ako bi vedele, kaj jih čaka. Za naporno, zdravje uničujoče 12 urno delo dobivajo po 25 kr., največ po kakih 40—45 kr. na dan. V Gradcu je draginja, s takim zaslužkom ni mogoče pošteno shajati. Revice propadajo naglo zdravstveno in npravno. Groza spreletava človeka, videč toliko bedo v vsakem pogledu. V srce se smilijo človeku objokane revice, ki so verjele brezvestnim in sleparskim agentom, ki so jih spravili z mamnimi obljubami v Gradec, a zdaj niti toliko ne zmorejo, da bi se mogle vrniti domov, in se sramujejo domov sporočiti o svoji grozni siročini. Ker ne umejo nemščine, ne morejo si pomagati, ne morejo si pred sodiščem iskati pravice za toliko nasilje in kršenje delavske pogodbe. Zato prosimo vse slovenske rodoljube, naj opozarjajo domačine hoteče v Gradec, in vse slovenske liste, ki prihajajo med ljudstvo, naj ponatisnejo to svarilo

Graški župan dr. Graf se je prav pošteno blamiral, kakor smo zvedeli iz povsem zanesljivega vira. Letos o novem letu je poslal vsakemu graškemu častniku od poročnika počenši svoje častitke za novo leto, da bi s tem ublažil nasprotje med vojaštvom in nemško-nacionalnim občinskim zastopom. Vojaška oblast je vsem častnikom zapovedala voščilo ignorirati, ker je župan dr. Graf sam prosil l. 1897 o priliki demonstracij vojaško oblast, naj pomaga vzdržati red, a se je kasneje sam udeležil z občinskimi svetovalci demonstrativnega pogreba ustreljenega rovarja lopova Retterja. Ne vemo, kako bi se nemško-nacionalni velikaši pogledali s svojim županom, ko bi zvedeli, kako klaverno klečepalci njih vzorni župan za njih hrbtom za naklonjenost c. in kr. avstrijskega vojaštva.

Ljubljanske novice. Vzoren občinski svetnik. Slav. uredništvo »Slovenca« tu! Z ozirom na notico v Vašem cenjenem listu št. 232 priobčena pod naslovom »Ljubljanske novice«. Vzoren občinski svetnik« prosim da sprejmete na podlagi § 19. tisk. zak. tale popravek: Ni res, da sem postal glasan po gostilnah in da sem predvčerajšnjem poskušal svojo gerlo pri Strukelju. Ni res in do celo zlagano da sem jaz Jurija iz Trzina steklenico udaril po glavi. Res pa je da je Jur mene in druge moje prijatelje nesramno žatili in bi vrgel steklenico v mo-

jega prijatelja in v mene, ako ne bi bili drugi steklenico vjeli. Z odličnjem spoštovanjem Josip Turk po domače Bolčev Pepe, Ljubljana, 11. oktobra 1900. — Na ta popravek smo dobili to-le izjavo: Napram temu popravku izjavljam: Ko je Jož. Turk ml., vzoren ljubljanski občinski svetnik, meni obljubil, da me bo h vzela, dejal sem mu, naj bo tiho, ker se njegovi konji nič kaj ne postavijo. Na to je šel Turk domov in prišel čez jedno uro nazaj. Vprašal me je, ali sva prijatelja. Dejaj sem mu: »Seveda sva!« in tudi Turk je na to potrdil, da sva prijatelja. Prišel me je spravljal v neko beznico. Na to sem jaz nekoliko zrastel in dejal: »Ali ste taki gospodje v Ljubljani!« Še jedenkrat sem mu vzel v misel njegove konje. Skoro na to je Turk udaril mene po nosu in mi kost prebil, da sem bil takoj v krvi. Jožef Turk ml. je s tepežem začel, a ko sem hotel za njim, zabranil mi je to sin Tomažev, gospod J. Hafner iz Loke, ki je bil priča dogodkov. Jurij Kmetič. — Infanterist se pogreša 25letni infanterist Janez Schönthaler iz Hasenau na Štajerskem se pogreša od včeraj zjutraj. Oddaljen je v oblečen v svojo vojaško opravo. — Meščanska godba se tekom prihodnjega tedna spopolni na 30 mož. — Nova justična palača je do grajena do strehe.

Luka Jelenec bode baje kandidat »N rodov« za peto skupino. Dober devtip!

Kandidat pete skupine na Spodnjem Štajerskem. »Slovenski Gospodar« naznanja: Ker vodilni može ptujskega, ljubljanskega in ormoškega okraja vztrajajo pri tem, da si volilni okraj sam izbere kandidata, vzdržuje deželni poslanec gosp. Jos. Žičkar kandidaturo pete skupine.

»Ruski kružok« v Trstu. Iz Trsta se nam piše: Dne 10. t. m. so imeli tržaški Slovani shod, da se dogovore glede toli željenega ruskega »kružoka«. Shoda se je udeležilo mnogo gospa in gospodičen ter gospodov iz vseh stanov, skupaj okoli 40 oseb, ki so vse pristopile novemu društvu. Pravila se predložijo te dni pristojni oblasti, ki jih pač mora potrditi, ker so skoro doslovno posneta po pravilih ljubljanskega »kružoka«. Tržaški Slovani si od novega društva obetajo obilo koristi, že zato, ker bo isto shajališče zastopnikov vseh slojev in vseh slovenskih narodnosti, živčih v Trstu. Novemu »kružoku« želimo najlepših uspehov!

Tonceljev spomenik na pokopališču v Umagu bo morala občina vsled razsodbe upravnega sodišča drago plačati. Vkljub temu namreč, da je namestništvo in ministerstvo ugodilo pritožbi trgovca Toncelija, je vendar občina eksekutivnim potom odstranila krasen nagrobni spomenik, katerega mora sedaj postaviti nepokvarjenega na prejšnje mesto, poleg tega pa plačati še 100 kron zastopniku tožitelja.

Deželnozborske volitve v Istri se bodo vršile meseca aprila prihodnjega leta.

Čuvaj ustrelil tatinskega lovca. V nedeljo sta se v Štjaku na Goriškem sprla v krčmi lovski čuvaj Pavlič in posestnik Serezin, katerega je Pavlič ovačil radi tatinskega lova ter je bil radi tega Serezin na Pavliča hud. V prepiru je Pavlič pomiril na Serezina ter ga ustrelil, da je bil takoj mrtev.

Ogenj. Pogorel je 9. t. m. ponoči kozolec Jan. Pezdirja v Zunanji Gorici. Vnela sta se potem tudi dva bližnja kozolca. Kozolci so bili zavarovani za svoto 1400 kron. Ogenj je omejila domača požarna bramba. Požiga sumljiv je neki človek, ki je prenočil pri posestniku Marinka in izginil ob požaru. — Dne 25. m. m. je pogorela hiša posestnika V. Kermela v Matenji vasi. Škodo so cenili na 1000 K, zavarovana je bila hiša le za 700 kron.

Mesto poštne oskrbnika v Mariboru je izpraznjeno. Mariborski poslanec Wolfhart je storil vse korake, da to mesto ne dobi kak Slovenec ali miren Nemec.

Rujavi premog našli so na Kalvariji tik Maribora, ko so prekopavali zemljo za vodovod. Premog je podoben onemu v Trbovljah. Občinski odbor je že prosil za pravico, da sme preiskavati črni zaklad.

Velika nesreča bi se bila lahko pripetila na trboveljski postaji 10. t. m. pop. ob 4.6. uri, ker je sin kočarja Gune nalašč

zamenjal tir pri urodu na postajo. K sreči ni bilo na dotičnem stranskem tiru nič voz. Nagajivec je utekel, a ga skoro dobe in primerna kazen mu ne uide.

Političen shod v Jarenini priredi 21. t. m. jareninsko politično društvo.

Novo bralno društvo se snuje v Tinjah pri Slov. Bistrici.

Oo. kartuzijani v Pletarjih bodo sedanjno cerkev popravili in odmenili za ver-nike, za svoje molitve bodo zidali drugo cerkev.

Uredništvo »Südsteierische Post« je prevzel župnik v pokoju, gospod F. S. Šegula.

Slovenski shodi na Koroškem. Prihodnjo nedeljo priredi »Slov. kat. polit. in gospodarsko društvo« za Slovence na Koroškem dva shoda in sicer ob 1/10. uri dopoldne po dopoldnanski službi božji v gostilni gosp. Novaka v Kamenu ter ob 4. uri popoldne v gostilni g. Štöckla pri Fari ob Prevaljah. O državnozborskih volitvah poročal bode g. dež. posl. Fr. Grafenauer.

Na gimnaziji v Beljaku se je v prvi razred upisalo 70 dijakov, izmed katerih so se samo trije izjavili, da so slovenske narodnosti.

Dveletno dete ukradla je v Borovljah neka ciganka. Doslej je bilo vse zasledovanje orožnikov zaman.

Ponesrečen drvar. V Pamečah na Štajerskem se je drvar Mihael Lužnik tako nesrečno povozil, da je malo pozneje umrl.

Samomor vojaka. V Mariboru se je ustrelil vojak pri ondotnem nabavnem skladišču R. Grabner.

60.000 kron je glavni dobiček loterije za invalide. Izplača se v gotovini po odbitku 20%. Opozarjamo, da je žrebanje 10. novembra 1900.

Društva.

(Ljubljanska meščanska godba.) V nedeljo 14. t. m. priredi ljubljanska meščanska godba prvi promenačni koncert v Sokolovi dvorani Narodnega doma pod osebnim vodstvom gospoda kapelnika Hil. Beniškega (godba na lok). Vspored: 1. del. 1. Mendelsohn: Ženitovanjska koračnica. 2. Mozart: Don Juan, ouvertura. 3. Jessel: Čar spomladanske noči, valček. 4. Eilenburg: V gozdni kovačnici, karakterističen komad. 5. Ticker: Ljubavna pesem. solo za flavto. 6. Ruske narodne pesmi, potpouri. II. del. 7. Iv. pl. Zajc: Graničari, ouvertura. 8. Novosad: Ana gavota. 9. Iv. pl. Zajc: Lastavica, pesem, solo za krilovko. 10. Parma: Slovenske cvetke, potpouri. 11. Čermak: Vstajenje spomladi, polka française. 12. Parma: Ex galop. — Pričetek ob 1/8. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 60 vinarjev. — Čisti dohodek je namenjen v delno pokritje ustanovnih stroškov in se preplačila hvaležno sprejmo. — K obilni udeležbi vabi vodstvo.

(Ljubljanska meščanska godba) svira v nedeljo 14. t. mes. od polu 12. do polu 1. ure pred Narodnim domom. — Vspored: 1. Koračnica slovenskih pesmi. 2. Donizetti: Finale iz opere »Lucia di Lamermor. 3. Carica, polka mazur. 4. Ipavice: Domovini, pesem. 5. Mascagni: Intermezzo iz »Cavalleria rusticana«. 6. Smetana: Koračnica iz »Prodane neveste«.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 12. okt. Tekom današnjega dne vsprejme cesar v avdijenci ministra dr. Körberja in Goluhowskega.

Dunaj, 12. oktobra. Volilni odbor za 13. okraj je soglasno določil dr. Luegerja kandidatom za 5. skupino, E. Schneiderja pa za mestno.

Dunaj, 12. okt. Dr. Funke sklicuje vodstvo liberalne stranke k posvetu 20. t. m. na Dunaj. Razgovor bo o volivnem oklicu in novih volitvah.

Dunaj, 12. oktobra. Liberalni občinski svetnik dr. Mittler je bil danes obsojen na 200 K globe, ker je pri občinskih volitvah obsodil volilno komisijo.

Dunaj, 12. okt. Stališče poslanika pri Vatikanu grofa Revertera, je omajano. Na njegovo mesto pride grof Wellersheimb. Vzrok, da je Reverterovo stališče se omajalo, je to, da ni mogel uplivati, da bi nadškof Stadler pri sv. očetu ne dobil tako odličen vsprejem, kakešnega je bil zadnje dni deležen.

Dunaj, 12. okt. Deputacija rusinskega volilnega osrednjega odbora je

izročila ministerskemu predsedniku Körberju in na Dunaju bivajočemu namestniku grofu Pininskemu spomenico o volitvah v Galiciji. Körber je zagotovil, da se bo postopalo v smislu ustave.

Dunaj, 12. okt. Bolgarska vlada je včeraj izročila novo noto rumunskemu zastopniku v Zofiji, v kateri izjavlja, da bo pričela sodnijsko postopati proti označenim osebam, in izraža nado, da bodo Rumuni nehali preganjati bolgarske podanike.

Inomost, 12. oktobra. „Neue Tiroler Stimmen“ zavračajo napade na katoliško ljudsko stranko in na barona Dipaulija ter označujejo napade na zvezo s Čehi kot obrekovanje, ker večina Čehov ni rusofilski. Desniška zveza je bila naperjena v preprečanje liberalne vlade in je ta namen dosegla, a antisemiti so bili tedaj zvezani z liberalci. Ko so Čehi pričeli drugo taktiko, je to katoliška ljudska stranka takoj obsojala, a antisemiti so ostali tudi tedaj v zvezi z levicariji, ko so ti obstruirali.

Praga, 12. oktobra. K današnjemu kontrolnemu shodu je prišel tudi rezervist Bajalovski, posestnik tovarne, ki se je leta 1898 prvikrat oglašil z „Zda“. Bil je še-le danes aretovan in odpeljan v zapor.

Aš, 12. okt. Iz socijalno demokratske stranke izstopivši Sattler je izročil posl. Stein zelo obtežljiva pisma proti Verkaufo v zadevi premogarske stavke. Poleg tega namerava objaviti še mnogo drugih zanimivosti.

Belgrad, 12. okt. Poročilo, da zahtevajo pomiloščenji radikalec revizijo znane razprave povodom napada na Milana, je neosnovano.

Berolin, 12. okt. „Localanzeiger“ poroča: Državni zbor se snide 22. novembra.

London, 12. oktobra. Do sinoči je bilo izvoljenih 370 ministerijelnih, 143 liberalcev in 79 irskih nacionalistov. Vladna večina znaša samo 148 glasov.

London, 12. okt. Roberts brzojavlja 10. t. m.: Pri predgorju Muidin, pri prehodu čez reko Kap, so Buri prevrnili železniški vlak. Ubit je eden vojak, jeden častnik in 15 mož ranjenih; poleg tega je ubitih 40 glav živine. Ko je zvečer dospel na lice mesta general Paget z 18 možmi in dvema inženirjema, so Buri streljali nanje. Na pomoč je prihitel kapitan Steward s 40 možmi. Imeli smo velike izgube. Steward in jeden mož sta ubita, general Paget, jeden častnik in pet mož smrtno ranjenih, inženjerja in deset mož so Buri ujeli.

London, 12. okt. Reuterjev urad poroča iz Lydenburga 2. t. m.: Buri so streljali včeraj od 6. do 7. ure zjutraj v Bullerjev tabor pri Krügerspostu. Angleške čete imajo neznatne izgube. Oddelek 200 konjnikov je ostavil tabor, da poišče Bure. Po štirurnem naporu so dospeli na mesto, a Burov in topov ni bilo nikjer.

Vojska na Kitajskem.

Dunaj, 12. okt. Iz Tientsina poročajo: Danes je feldmaršal Waldersee na dirkališču nadziral vojne čete. Nekaj oddelkov je potem odpotovalo proti Pao-tung-fu. Tudi iz Pekina je odšlo nekaj mejnarodnih čet.

London, 12. oktobra. Reuterjev urad poroča iz Pekina 8. t. m.: Izšel je cesarjev ukaz, ki naroča, naj se takoj usmrti Kangyi z drugimi višjimi uradniki vred, ki so podpirali vstajo, princ Tuan pa odvede na prisilno delo. — V malo dneh ostavijo Pekin razun jedne stotnije vse ruske čete. Italijani so zasedli cesarsko poletno palačo, Nemci pa palačo cesarice-vdove.

Berolin, 12. oktobra. Iz Tientsina poročajo 9. t. mes.: Včeraj je bilo izdano sledeče brigadno povelje: Feldmaršal grof Waldersee je 27. m. mes. prevzel vrhovno poveljstvo nad mejnarodnimi četami v Pečili. Rekel je tedaj: Ponos in veliko veselje napolnujeta mi srce, da sem postavljen na čelo tako izbornim četam, ki so podale častne dokaze junaštva, dobro vedoč, da imam izvršiti težavno nalogo, da jo kom pa lahko in naglo izvršim s pomočjo takih čet, ki so sedaj združene pod ednim voditeljem.

Svilene bluže gl. 2.40

in višje! — 4 metre! — poštnine in carine prosto! Vzorec obratno; ravno tako črne, bele in barvene. Hennebergove svilene od 45 kr. do gl. 14.65 met r.

G. Henneberg, tovarne za svilo
(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Carihu. 16 7-7

Umrli so:

10. oktobra. Josip Dermastja, posestnik, 65 let, Zaloška cesta 3, oprnjenje srca.
11. oktobra. Uršula Speliš, strežnica, 40 let, Škofje ulice 2, morbus Brightii.
V bolnišnici:
7. oktobra. Marija Regina, kajtarja hči, 24 let, srčna hiba.
8. oktobra. Jožefa Bernardi, uradnega sluge hči, 2½ leta, pljučnica po davici.
V hiralnici:
9. oktobra. Franciška Selan, kajtarja hči, 30 let, jetika. — Franc Maček, delavec, 30 let, dementia epileptica tuberculosis pulm.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806 2 m. srednji zračni tlak 736.0 mm

čas opazovanja	stanje barometra v mm.	temperatura po Celsiusu	vetrovi	nebo	padavina v mm.
11. 9. včer.	737.4	12.8	sr. svzh.	oblač.	
12. 7. zjut.	737.1	9.0	sl. jvzh.	oblač.	0.0
12. 2. popol.	738.0	11.0	sr. jvzh.		

Srednja včerajšnja temperatura 12.9, normale: 11.2.

924 1-1

Blaže Ažman
hišni posestnik in bivši fužinar
prevideni s sv. zakramenti, v 86. letu svoje starosti.
Pogreb bo v soboto ob 9 uri.
V Kropi, dne 11. oktobra 1900.

Janez Ažman, župnik v Gorjah.
Šimen Ažman, župnik na Studencu.

Učenca,

ki je dovršil vsaj 1 razred srednje šole, sprejme v svojo specerijsko prodajalno in glavno tobaško zalogo na Vrhniki

922 3-1 **Gabrijel Jelovšek.**

VABILO
na
OBČNI ZBOR
„Hranilnice in posojilnice v Laškem, registr. zadruge z omejeno zavezo“,
kateri se bode vršil
v nedeljo, dne 21. oktobra 1900,
ob 5. uri popoldne
v salonu pri „Hotelu Flosierju“ v Laškem
s sledečim dnevnim redom:

1. Volitev odbora.
2. Prememba pravil.
3. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

923 2-1 **Načelnstvo.**
Laško, dne 10. oktobra 1900

Opomba. V slučaju, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določeni uri, vrši se ob 1/6. uri drugi občni zbor isti dan, v istih prostorih in z istim dnevnim redom, brez ozira na število navzočih udov.

Služba orglavca
in **cerkvenika**
na Češnjicah

se odda takoj. Prednost ima, kdor bi znal otročiče v bratji in pisanji podučevati — za kar dobo posebej plačilo — ali kdor zna kako rokodelstvo. 906 3-3

Najnižje cene. Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

VABILO.
Častiti gospodje člani „Marijine bratovščine v Ljubljani“ se uljudno vabijo k
II. nadaljevanju rednega občnega zbora za leto 1899,
ki se bode vršilo
v nedeljo dne 14. oktobra 1900
ob 10. uri popoldne
v dvorani „Katoliškega doma“ na Turjaškem trgu
s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o še enkratnem pregledu računskega zaključka, društvenih knjig in računov za leto 1899.
2. Nadomestna volitev 4 odbornikov in 3 računskih preglednikov.
3. Posamezni nasveti članov, zadevajoči redni občni zbor dne 18. februarja 1900, za leto 1899.

V Ljubljani, 4. oktobra 1900.

892 3-3 **Odbor.**

Barve, s katerimi more vsakdo barvati razno blago: sukno, platno, voleno blago, svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdka **BRATA EBERL v Ljubljani,** Franciskanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 12 11-5

Služba organista in cerkvenika v Ameriki

je razpisana za hrvaško-slovensko župnijo v **Steelton-u v Severni Ameriki.** Plača: 30 dolarjev = 150 kron na mesec in po 1 dolar od vsake naročene pete maše. Pogoji: 1. Zmožnost koralnega petja (latinske maše, psalmi itd.) 2. Sposobnost urediti in voditi tamburaški zbor. 3. Službeno spričevalo od dotičnega g. župnika o starosti, ponašanju in sposobnosti kandidata.

Ponudbe se naj takoj pošljejo na sledeči naslov:
Rev. G. Gorshe
765. So. 2nd str.
Steelton, Pa.
U. S. America.

925 3-1

Specerijska prodajalna

z vso opravo, na ugodnem kraju v Ljubljani, da se za nizko ceno takoj v najem. 913 3-2

Več pov. iz prijaznosti gospod **Ivan Jebračin,** trgovec na Vavzarjevem trgu.

Prostovoljno na prodaj

bode **dne 22. t. m. od 9. ure popoldne naprej v Št. Vidu pri Zatičini** vkupje ali na drobno: **bačsre** z jednim nadstropjem, prikladna vzlasti za gostilničarski obrt, z zidanim **hlevom** za 8 glav živine, in **vrto**, nadalje **njive, travniki in gozd;** vsa zemljišča leže ne daleč od državne ceste ter merijo v površju nad jeden hektar.

Dr. Rupert Bežek,
c. kr. notar v Zatičini.

911 2-2

Velika loterija za vojake-invalida Zadnji mesec.
z dobitki v zlatu in srebru.
Glavni dobitok **60.000** kron
v gotovini z 20% odbitka.

Srečke za invalide po 1 krono
priporoča **J. C. Mayer v Ljubljani.** 118 2

Dunajska borza.					
Dne 18. oktobra.					
Skupni državni dolg v netah	97 05	20 mark	23 60	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	107—
Skupni državni dolg v srebru	96 05	20 frankov (napoleonidor)	19 27½	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93 75
Avstrijska zlata renta 4%	114 65	Italijanski bankovci	90 60	Prijoritete obveznice državne železnice	—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	97 25	C. kr. cekini	11 45	južne železnice 3%	323 75
Ogerska zlata renta 4%	114 05			južne železnice 5%	119—
Ogerska krona renta 4%, 200	80 20			dolenjskih železnice 4%	99 50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1698—			Kreditne srečke, 100 gl.	390—
Kreditne delnice, 160 gl.	645—			4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	350—
London vista	241 97½			Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gl.	42 25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj	118 15			Ogerskega	5
				Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	12 80
				Rudolfove srečke, 10 gl.	60—
				Salmove srečke, 40 gl.	170—
				St. Genois srečke, 40 gl.	198—
				Waldsteinske srečke, 20 gl.	—
				Ljubljanske srečke	49—
				Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	271—
				Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6025—
				Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	768—
				Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	105—
				Splošna avstrijska stavbinska družba	148—
				Montanska družba avstr. plan.	494 50
				Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	455—
				Papirnih rubljev 100	255 50

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — **Promese** za vsako žrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „M E R C U R“
I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.